

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ  
 «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»  
 Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій  
 Кафедра менеджменту

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

**«Менеджмент підприємств малого та середнього бізнесу»  
 на 2020-2021 навчальний рік**

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр з менеджменту

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,

**Бондар-Підгурська Оксана Василівна**

науковий ступінь і вчене звання,  
 посада

д. е. н., доцент,  
 доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-066-294-63-94
Електронна адреса	bondarpodgurskaa@gmail.com
Розклад навчальних занять	<a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>
Консультації	відповідно графіку навчального процесу
Сторінка дистанційного курсу	<a href="http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2686">http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2686</a> (укр. мова) <a href="http://www2.el.puet.edu.ua/iz/course/view.php?id=863">http://www2.el.puet.edu.ua/iz/course/view.php?id=863</a> (англ. мова)

**Опис навчальної дисципліни**

<b>Мета навчальної дисципліни</b>	Формування у студентів системи спеціальних знань із організації процесу управління підприємствами малого і середнього бізнесу в умовах реалізації цілей сталого розвитку тисячоліття
<b>Тривалість</b>	1 семестр, разом 90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
<b>Форми та методи навчання</b>	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота
<b>Система поточного та підсумкового контролю</b>	<i>Поточний контроль:</i> відвідування занять; захист домашнього завдання; дискусія в межах навчального матеріалу; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота <i>Підсумковий контроль:</i> іспит – для бакалаврів із менеджменту
<b>Базові знання</b>	Наявність ґрунтовних знань із основ менеджменту, мікро- та макроекономіки, економічної теорії, управління розвитком.
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Анотація дисципліни</b>	Дисципліна висвітлює ключові питання організації діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва в країнах із транзитивною економікою, розглянуто особливості їх функціонування та управління ними, досліджено закономірності їх розвитку та державного регулювання в контексті інтеграційних процесів і реалізації цілей сталого розвитку України.

**Перелік компетентностей для бакалаврів з менеджменту, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання**

<b>Програмні результати навчання</b>	<b>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</b>
<p align="center"><b>Знання</b></p> <p>Критичне осмислення основних інноваційних теорій, принципів, методів і понять у навчанні (<b>Зн 2</b>): Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (<b>ПР3</b>).</p> <p align="center"><b>Уміння</b></p> <p>Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів (<b>Ум</b>): демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень (<b>ПР4</b>); описувати зміст функціональних сфер діяльності організацій (<b>ПР5</b>); виявляти навички формування, управління та розвитку креативного потенціалу організації, управління інноваційною діяльністю організації (<b>ПР7</b>).</p>	<p align="center"><b>ЗК</b></p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (33). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (34). Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (39). Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (310). Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (311). Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (312).</p> <p align="center"><b>СК</b></p> <p>Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК2). Здатність визначати перспективи розвитку організації (СК3). Вміння визначати функціональні області організації та зв'язок між ними(СК4). Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (СК5). Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК12). Здатність до творчої (креативність) та інноваційної діяльності (СК 16)</p>

**Тематичний план навчальної дисципліни**

<b>Назва теми</b>	<b>Види робіт</b>	<b>Завдання самостійної роботи у розрізі тем</b>
<b>МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ</b>		
Тема 1. Філософія бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 2. Основи організації та тенденції розвитку малого та середнього бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 3. Інноваційний розвиток малого та середнього бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою

Тема 4. Державна підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
<b>МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ</b>		
Тема 5. Управління ризиками фінансово-господарської діяльності малого бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 6. Аналіз розвитку малого бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 7. Планування діяльності малого бізнесу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 8. Антикризове управління малим бізнесом	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою

### Інформаційні джерела

#### Основна:

1. Анискин Ю.П. Организация и управление малым бизнесом: Учеб. пособие. М.: Финансы и статистика, 2002. 160 с.
2. Бердинець М. Д., Сурженко А. В. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 352 с.
3. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с.
4. Буряк Л.Д. Фінансовий менеджмент в малому бізнесі: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2002. 84 с.
5. Варналій З. Мале підприємництво: Основи теорії і практики. 2-ге вид. К.: Знання, КОО, 2003. 285 с.
6. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
7. Євтух О.Т., Євтух О.О. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2011. 407 с.
8. Міца В. В. Малий бізнес у сучасних ринкових умовах (соціальний аспект). *Економіка та держава*. 2017. № 8. С. 95–98.
9. Крайник О.П. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. Львів: ЛРІДУ НАДУ Інтелект-Захід, 2005. 256 с.
10. Очеретний Д. С. Малий бізнес у структурі сучасного інноваційного підприємництва. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 15. С. 22–25.
11. Рарок О. В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 100–104.
12. Рачинська Г. В., Коpecь Г. Р. Актуальні аспекти управління малим і середнім бізнесом в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Проблеми економіки та управління. 2015. № 815. С. 240–247.

13. Сілічєва Н. Є. Малий бізнес в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економічні інновації*. 2015. Вип. 59. С. 303–309.
14. Шкірко О. І. Малий бізнес як один із важливих чинників формування доходів домогосподарств у країні. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. 2017. Т. 22, Вип. 3. С. 127–131.
15. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник / С.Я. Салига, Н.В. Дацій, С.О. Корецький та ін.; М-во освіти і науки України. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 273 с.
16. Brian Jones, Nicholas Chandler. FAME-Family Business Sustainability and Growth. *Fundamentals of SME Management*. Leeds, 2018. 170 с.

**Додаткова:**

1. Ванькович Д.В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінанси України (укр.)*. 2004. № 9. С. 112-118.
2. Білоус Г. Розвиток малого підприємництва в Україні *Економіка України*. 2000. № 2. С. 34-40.
3. Білоус Г.М., Демідіон В.О. та ін. Концепція державної політики розвитку малого підприємництва в Україні (проект). *Фінансова консультація*. 2000. № 7. С. 32-36.
4. Бондар О.В. Роль підприємств малого і середнього бізнесу у розбудові економіки України на інноваційно-інвестиційних засадах. *Маркетинг в малому й середньому бізнесі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 24–25 травня 2007 р.)*. Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2007. С. 166–119.
5. Бондар-Підгурська О. В., Глебова А.О. Формування системи управління виробництвом на підприємствах малого і середнього бізнесу в умовах нестабільної економіки. *Economic efficiency of business in the conditions of unstable economy: collective monograph / science editor S. I. Drobyazko*. Aspekt. Publishing, Taunton, MA, United States of America, 2015. P. 20–26.
6. Бондар-Підгурська О. В., Хоменко І. І., Карангва Чарльз Науково-методичні аспекти оцінки ефективності управління інноваційним підприємством у контексті реалізації цілей сталого розвитку. *Бізнес Інформ*. 2020. №9. С. 172–180.
7. Галан Н.І. Державна підтримка малих та середніх підприємств в Європейському Союзі. *Фінанси України (укр.)*. 2005. № 5. С. 147-155.
8. Гуляев С.Л. Оценка привлекательности стратегических зон хозяйствования для малых предприятий с учетом региональных условий хозяйствования. *Финансовый менеджмент в России и за рубежом*. 2001. № 3.
9. Ігнатишин М., Турянця М. Вплив альтернативного оподаткування на формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. *Економіст (укр.)*. 2004. № 12. С. 38-40.
10. Копченко І.М. Актуальні проблеми державної підтримки малого підприємництва України на сучасному етапі. *Формування ринкових відносин в Україні (укр.)*. 2004. № 4. С. 115-119.
11. Кузнецова І.С. Мале підприємництво: внесок в економіку та проблеми функціонування. *Фінансова консультація*. 2000. № 49. С. 9-11.
12. Кузьмін О.Є., Олексів І.Б., Фещур Р.В. Планування фінансово-економічних показників діяльності підприємства. *Фінанси України (укр.)*. 2005. № 11. С. 93-103.
13. Лебедева С.Ю. Регулирование и поддержка малого и среднего предпринимательства в ЕС и России. *Менеджмент в России и за рубежом*. 2001. № 1. С. 90-97.
14. Лукасевич С.Л. Основні етапи і програми державної підтримки малого підприємництва. *Регіональні перспективи (Полтава)*. 2000. № 2. С. 114-116.
15. Мазур О.Є. Напрями фінансової підтримки малого бізнесу. *Фінанси України*. 2001. № 4. С. 51-55.
16. Микитюк О.І. Фінансова підтримка малого підприємництва. *Фінанси України*. 2000. № 11. С. 118-122.
17. Мізюк В. Скорочена фінансова звітність за П(С)БО 25. *Все про бухгалтерський облік (укр.)*. 2005. № 8. С. 46-52.
18. Музиченко С.А. Концептуальні напрями вдосконалення системи оподаткування підприємств малого бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні (укр.)*. 2003. № 12. С. 69-74.

### **Програмне забезпечення навчальної дисципліни**

Пакет програмних продуктів Microsoft Office .

### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої

дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем. Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

**Шкала нарахування підсумкових балів  
з дисципліни «Інноваційний менеджмент»**

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національною шкалою	Якісні критерії оцінки знань
A	90-100	5 (відмінно)	Глибокі знання, можлива незначна кількість помилок
B	82-89	4 (дуже добре)	Міцні знання вище середнього з можливими кількома помилками
C	74-81	4 (добре)	Міцні знання з певною кількістю серйозних помилок
D	64-73	3 (задовільно)	Непогані знання, але є значна кількість серйозних недоліків
E	60-63	3 (задовільно достатньо)	Достатні знання, які задовольняють мінімальним критеріям
FX	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Недостатні знання, слабо засвоєний матеріал, невміння самостійно викласти його зміст
F	0-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Невміння осмислити зміст теми і публічно чи письмово представити його